

Vier, drie, twee, één, nul

en andere rijke teksten

VOOR OKAN

© 2023 - Wablieft

Frederik de Merodestraat 27

2800 Mechelen

www.wablieft.be

boeken@wablieft.be

Vormgeving: Merel Van Meurs

Druk: Wilco bv.

Illustratie op de cover: Kristof Devos

Dit boek is ook beschikbaar als luisterboek.

Dit boek kwam tot stand in samenwerking met het ministerie en het departement Onderwijs van de Vlaamse overheid, in het kader van het Leesoffensief.

Rijke teksten voor OKAN

Wablieft verzamelde voor dit project meer dan 50 nieuwe rijke teksten, in eenvoudig Nederlands, voor jongeren in OKAN-klassen. Dat deden we met steun van de Vlaamse overheid, in het kader van het Leesoffensief. Nog meer rijke teksten vind je op de website rijketeksten.org van de Taalunie.

Dit boek is een deel in een reeks van vijf boeken. Enkele teksten van dit project vind je enkel online. Bij alle verhalen en teksten van dit project hoort lesmateriaal. De teksten en het lesmateriaal kan je gratis downloaden. Alle info vind je op wablieft.be/OKAN

Wablieft dankt het ministerie en het departement Onderwijs van de Vlaamse overheid voor de kans om dit project te mogen realiseren. En natuurlijk ook iedereen die meewerkte: alle auteurs, illustratoren, iedereen die lesmateriaal maakte en de leden van de stuurgroep.

Hoe de eik aan zijn eind komt

David Troch

En dan valt die eik dus om. Ik kom er net aan met de fiets. En ja, het stuur houd ik maar met één hand vast. Dat doe ik soms. Zo fiets ik soms. Soms zwaai ik met één arm wat heen en weer. Zo. Ziet u. Zo schud ik die arm los. Zo glijdt de last van de dag van me af. Dan voel ik hoe het bloed door die arm stroomt. Dat doet echt deugd. Dat lucht echt op.

Want weet u, ik werk hard. Voor dag en dauw ben ik al in de weer. Dat is heel vroeg. Maar goed. Dat doet er nu niet toe. Nu, nu die eik valt. Nu ik daar op mijn fiets zit.

Met de hand die ik aan het stuur heb, knijp ik een rem dicht. Ik knijp hard. Krrrr, doet de rem. Ik rem niet graag. Door die krrrr. Maar nu dus wel. Nu rem ik.

Ik val net niet. Ik ben echt dicht bij de eik die valt. Maar echt heel dicht. Heel, heel erg dicht. Hij raakt me haast. Als ik niet rem, dan zit ik hier niet. Dan ben ik een vijf. Plat. Maar echt heel plat. Heel, heel erg plat.

Maar ik zit hier. Mijn god, wat ben ik blij dat ik

hier zit. Schenk mij nog maar eens wat bij. Dat doet ook deugd, zo'n glas, na zo'n dag. Echt. Die eik. Weet u wat gek was? De stam van de eik kwam neer en sprong toen een eind op, kwam weer neer, sprong weer op. Ik zweer het. Keer op keer sprong die stam op. De eik leek wel een bal. Nooit, maar echt nog nooit zag ik iets als dat. Zag u ooit iets als dat? Vast niet. Dat smaakt.

Want, weet u, er stond geen wind. Er stond echt niks van wind. Daar was ik best blij om. Ik ben niet zo dol op wind als ik fiets. Zelfs niet als die in mijn rug blaast.

Ja, doe ze nog maar eens vol.

Geen wind. Geen zucht. Hoe komt het dan dat zo'n eik toch valt? Er was iets mis met die eik, denk ik dan. Maar wat? Wat velt hem? Kijk, een eik is geen berk. Een eik is sterk. En, geeft u toe, zelfs een berk, ja, zelfs een berk, die gaat toch ook niet om niks neer.

Er moet toch iets aan de hand zijn.

Wat denkt u? Zegt u het mij maar. Al baat u dan een kroeg uit, u lijkt me wel een man die daar wat van weet.

* * *

En dan laat ik de eik dus los. Ik hield hem lang vast. Erg lang. Meer dan een eeuw.
Men zegt dan wel dat er geen boom zo sterk als een eik is, maar een eik is pas sterk door de grond waar hij in staat. Ik ben de grond. Ik ben de grond waar de eik in stond.
Wat wilt u dat ik nog meer zeg?

* * *

En dan valt die eik dus om. Ik zit met een kop thee aan het raam. Het stormt dat het geen naam heeft. Dus ik ben blij dat ik uit de wind in mijn huis op een stoel zit.
De straat is leeg. Geen mens te zien.
En ook daar ben ik blij om. Want, stelt u zich dat eens voor: u haast zich naar huis, en u loopt net langs een eik als de storm die uit de grond rukt en dan valt die dus pal op u.
Wel. Nou. Brrrr. Kom zo aan je eind. Dat wens je echt geen mens toe.
Maar die eik valt dus. En ik zie hoe hij valt. Hij valt snel. Met een dreun kwakt hij de straat op. Het lijkt wel een bom. Zo luid gaat het. Zo'n knal geeft dat.
Ik schrik en spring een eind de lucht in. En de

thee springt uit mijn kop. Niet op de vloer. Oh nee. Op de zoom van mijn rok en op mijn been. Dit been. Ziet het niet wat rood, vindt u? Hier. Thee kan heet zijn. Ik vloek niet snel, maar toen ... Ik zeg maar niet wat ik toen zei.

Nee, nee. Ja, ja.

En nu ligt hij daar, mijn vriend de eik. Mijn vriend, ja. Soms praat ik met hem, ziet u. Hij kent mij door en door. Ik woon hier al heel erg lang. Toen ik dit huis kocht, was de stam van de eik lang niet zo dik als nu. Maar ja, elk jaar komt er een ring bij.

Nou ja, dat weet u vast. Daar zeg ik niets nieuws mee. U lijkt me best wel slim. Dus u snapt vast ook hoe ik mij nu voel.

Het lijkt wel of ik niet kijk naar de straat die ik al zo lang ken. Weet u wat ik dacht toen die eik er pas lag? Ik dacht: ik kijk naar een film. Dit is niet echt. Straks komt Brad Pitt de hoek om.

Gek toch wat een mens soms denkt.

Brad Pitt. Kom nou. Ik ben veel en veel te oud voor die Brad Pitt. Hij kon mijn zoon wel zijn. Ben ik blij dat hij mijn zoon niet is. Wat een kwal!

* * *

En dan valt die eik dus om. Het is zeer de vraag of ik, een zwam, de herfst haal.

* * *

En dan valt mijn huis dus om. Ik hang hoog in de lucht, ik kijk op mijn huis neer en ik zie hoe het valt.

Wat zou er door u heen gaan als u ziet dat uw thuis plots op de grond ligt? Plots. In een mum van tijd. Met een smak.

Bij mij ging er heel wat door me heen. Kijk. Ik geef het niet graag toe, maar ik was dus moe. Ik vloog al een poos. Ik vloog van hot naar her. En ik vloog snel. Je bent een gaai of je bent het niet. Dus ik denk: nu maar eens naar huis. En ik zet koers naar mijn nest. Daar ben ik al snel. Nu ja, ik hang dus hoog in de lucht. Ik maak me klaar voor de duik. En dan valt mijn huis dus om.

Ik houd me in, hang stil in de lucht. Eerst denk ik: dit kan toch niet waar zijn? Zeg dat dit niet waar is. Dan denk ik: wat nu?

Moet ik nu weer een nieuw nest? Maar het is al mei. Het is nu echt wel tijd. Hoe maak ik zo snel een nieuw nest? Zo snel is een nieuw nest niet klaar.

Dan voel ik weer hoe moe ik ben. Dus duik ik toch nog. Nu ja, noem het maar geen duik. Ik duik niet. Ik daal. Traag.

Gek, maar eerst vind ik niet de tak waar mijn nest op rust. Door de val van mijn huis lijkt ik de weg wel kwijt. Maar u weet net zo goed als ik: wie zoekt, die vindt.

Dus mijn nest vind ik dan toch. Het is leeg. Goed dat het nog leeg was. Goed dat er nog geen ei in lag. Maar waar moet ik straks mijn ei kwijt? Nu ja, mijn ei. Ik voel dat het er vijf zijn. Geen vier, geen zes. Vijf. Een gaai voelt dat. Mijn nest ligt scheef. Ik zet me op de rand. Ik rust wat uit op de rand van mijn nest. Dan vlieg ik weg.

En nu ben ik hier.

* * *

En dan valt die reus dus om. Eén duw, meer vraagt het niet. Een duw? Wat zeg ik? Ik geef niet meer dan een tik. Wat een grap.

Ben ik echt zo sterk? Dat kan toch niet. Dat maak je mij niet wijs. Ik draag dan wel vaak veel, veel meer dan ik zelf weeg, maar dit?

Het moet wel dat ik droom. Maar het is geen

droom. Het is echt. De reus valt. Ik spring nog net op tijd weg. En dan ligt hij daar.

Voor het eerst zie ik zijn kop. Ik klom nooit tot aan zijn kop. Dat was me te hoog. Liefst blijf ik dicht bij de grond.

Maar nu. Nu loop ik zo rond hem. Nu ja, zo. Het duurt een tijd voor ik er klaar mee ben.

Wat een reus.

Het kan toch niet dat ik een reus vel? Ik toch niet. Ik ben maar klein. Zo goed als niks. Een pruts. Een mier.

* * *

En dan val ik. Knal. Hout op steen. Dat komt er dus van als een aks keer op keer in je hakt.

Tjak! Tjak! Tjak!

Pijn.

Slag na slag.

Maar ik gil niet. Ik houd me sterk. Ik ben geen berk. Ik ben stoer.

Aan de man die de aks - dat is dus een bijl -, aan de man die de aks in de hand houdt, zeg ik: neem dan toch een zaag. Een zaag. Dat gaat snel. Die aks gaat me veel en veel te traag. Maar het lijkt dat de man me niet hoort.

‘Heeft u geen zaag?’ roep ik. ‘Een zaag! Een zaag!’
Hoe ik ook roep, hij hoort me niet. Hij hakt en
hij hakt maar op me in. Met zijn aks. Een aks is
geen bijl van niks. Een aks heeft een groot blad.
Maar dat blad doet er nu niet echt toe. Het meest
van tel is het scherp. Dat moet scherp zijn. Het
scherp heet niet voor niks scherp. Een scherp
scherp dringt zo door hout. Dat doet dit scherp
niet. Het gaat stroef. Erg stroef. Veel te stroef als je
het mij vraagt. Het lijkt wel of het scherp bot is.
‘Scherp het scherp!’ roep ik naar de man die met
de aks zwaait. Maar weer hoort hij me niet. Het
gaat maar van zwaai - tjak - zwaai - tjak - zwaai -
tjak.

Wordt hij dan niet moe? Leg die aks nu toch eens
neer, denk ik. Scherp eerst het scherp. Neem een
slok. Die fles daar bracht u toch niet voor niks
mee? En eet iets. U heeft vast iets bij zich. In die
zak daar aan mijn voet zit vast iets. Een koek. Een
peer. Iets.

Drink. Eet.

Ga pas dan weer aan de slag. Gun mij nu toch
wat rust. Maar de man gunt me geen rust. Hij
neemt geen rust. Hij gaat maar door. Traag, heel,
heel erg traag zwoegt hij zich door mijn stam
heen. Hij maalt niet om wat ik wil.

Wat ik wil: als ik dan toch neer moet, wil ik dat
het snel gaat. Vel mij snel, denk ik. Slag na slag
denk ik dat. Vel mij snel. Vel mij snel.
Hoe vaak komt de aks op me neer? Ik houd de tel
niet bij. Daar staat mijn hoofd niet naar. Ik denk
al aan wat komt. En wat eerst komt, is de val.
Dan toch nog. Ik val. Ik raak de stoep, de straat.
Na de pijn van de bijl volgt de pijn van de val. De
pijn van hout op steen.
Mijn kruin kraakt nu ik de lucht niet meer streel.
Nu ik hier lig. Triest.
Ik wist dat het zo zou gaan. Al van toen die man
zijn aks ter hand nam, wist ik dat het zo zou
gaan. Nu ja, ook weer niet.
De straat, daar keek ik toch van op. Ik dacht dat
mijn val zacht zou zijn. In de tuin. Op het gras.
Maar nee. Ik viel op straat. Dat wou de man met
de aks vast ook niet.
Zie je wel, hij vloekt. Ik zweer het, hij vloekt dat
het niet mooi meer is.
Nu lig ik hier, in de weg op de weg.
Hoe kom ik hier weg?
Ik stel de vraag en kijk, daar ruilt de man zijn aks
al voor een zaag.
Een zaag! Nu pas! Hoe komt het dat hij nu pas
een zaag neemt?

De zaag scheidt mijn kruin van mijn stam. Nu ben ik geen eik meer. Nu word ik iets dat ik nog lang niet dacht te zijn.

Wat word ik?

Als ik maar geen hout voor in de haard word. Ik wil geen hout voor in de haard zijn. Ik wou hier nog heel lang staan.

Maar dat kan nu niet meer.

Men laadt mij op een truck. Nu ja, mij. Wat er van me rest. Daar krijgt de man met de aks en de zaag hulp bij. Men voert mij weg.

Waar brengt men mij heen? En wat doet men daar dan met mij?

Men zaagt vast plank na plank uit me. En voor ik het weet, ben ik een kast. Een kast wil ik wel zijn. Zo één waar men af en toe een goed boek uit haalt. Of een glas, dat mag ook. Een glas mag ook. Als ik maar van nut ben.

In wiens huis kom ik te staan? Ik hoop niet in het huis van de man met de aks. Laat het niet in het huis van de man met de aks zijn. Als ik in het huis van de man met de aks moet zijn, dan gooit hij me maar in de haard.

* * *

En dan valt dus uit het niets die eik met een smak op mij. En ik voel het op slag. Ik voel hoe ik barst. Er komt een scheur in me. Van hier tot daar. Echt. Ik zweer het. Groot. Echt groot. Nu ziet u het nog niet. Nu rust die eik nog op mij. Maar straks, straks als hij weg is, zult u het wel zien. Ik hoop dat het niet te lang duurt. Poeh. Hij weegt wel door. Dat de eik eerst al zijn blad op me gooit, mij best. Een blad is licht. Dat weegt niks. Maar dat hij dan zelf valt. Het is me toch wel de herfst dit jaar.

* * *

En dan til ik die eik dus op. Ik span me in en houd hem nog één tel vast. Pas dan werp ik hem weg. Ik werp ver. Echt. De eik landt een heel eind van me af. Als was hij een pluim. Niet dat ik zie hoe ver hij landt. Dat kan ik niet zien. Maar ik hoor het wel. Wie blind is, hoort en voelt erg goed. Zo voel ik dat het dag is. De zon brandt op mijn snuit. Wat is het warm. Veel te warm voor een mol. Ik kruip maar snel weer de grond in.

* * *

En dan suist die eik dus op me af. En ik kan niet weg. Dus zet ik me schrap. Ik vang hem op. Zo landt hij zacht. Op mij, een mooi zacht bed van gras en mos.

* * *

En dan valt die eik dus om. Maar is dat wel zo? Kijkt u eens goed, staat hij er niet nog?

